

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XXI. De muneribus à Visitoribus non recipiendis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

ur simplex est: pie solet sevir, sine dolo mulcere, patenter novit iras, humiliter indignari. Et Epist. 24. Habeat charitas zelum, sed adhibeatur pro tempore severitas. Censura quidem nunquam remissa, intermissa tamen plerumque profuit. Rigor iustitia semper servidus, sed nunquam praeceps, &c. Cui crudis est consonat D. Gregor. 2. par. e. Pasto. cap. 11. Sit itaque amor, sed non emolliens, sit rigor, sed non exasperans, sit zelus, sed non immoderate saviens, sit pietas, sed non plusquam expediat parcens, ut dum se in arce regimini iustitia, clementiaque permiscens, ut qui praest, corda subditorum, & terrendo demulceat, & tamen terroris reverentiam demulcendo constringat.

Actionibus autem oburgationibus, quae conjunctae convitiis esse solent, rarisime in reprehendendis criminibus, nisi in gravissimis, sed potius modellis & temperatis verbis uti semper procuret, cum saepe plus erga corrigendos agat benevolentia, quam austeritas, plus exhortatio, quam comminatio, plus charitas, quam potestas: si autem ob criminis gravitatem virga opus sit, tunc cum mansuetudine rigor, cum misericordia iudicium, cum lenitate severitas adhibeatur.

CAPUT XXI.

De muneribus a Visitatoribus non recipiendis.

UT autem Visitatores praedicta omnia liberius & rectius exequi possint, omnino a donis & muneribus recipiendis abstinere debent. Jure enim Canonico atque Civili omnibus Praelatis, atque iudicibus strictè prohibetur, dona sive munera a subditis sibi oblata recipere. De iustitia. 16. Cap. Non accipias personam, quia munera excaveant oculos sapientum, & mutant verba iustorum. Ecclesiast. 20. dicitur: Xenia, & dona excaveant oculos iudicem, & quasi musus in ore avertit correctiones eorum. Ac si expressius dixerit: statim ac Praelatis sive iudicibus dona & munera accipiant, quasi muti redduntur, facultatemque loquendi, corrigendi, ac puniendi subditorum excessus amittunt. Quare Cicero in Verrem jure proclamavit in haec verba: Nihil adeo est sanctum, quod non expugnari possit pecunia.

Hoc autem expressè Visitatoribus in Concilio Tridentino sess. 24. Cap. 3. de reform. sequentibus verbis prohibetur: Interimque caveant, ne in utilibus satyris cuiquam graviter, overosique sint, neve ipsi, aut quisquam suorum quidquam procuratoris causa pro visitatione, nec pecuniam, nec munus quodcumque sit, qualitercumque offeratur, accipiant, non obstante quacumque consuetudine, etiam immemorabili, exceptis tamen victualibus, quae sibi ac suis frugaliter, moderateque pro temporis tantum necessitate, & non ultra erant ministranda. Tenentur autem Visitatores Regulares sacros Canones, & Conc. Trid. Decreta in suis visitationibus observare, ut expressè caveatur in eodem Conc. sess. 24. Cap. 8. Et quamvis Conc. loqui videatur tantum de Visitatoribus Episcoporum: eadem tamen, quae Visitatoribus secularibus praescribuntur, omnino etiam a Regularibus observari debent, ut ex eodem Conc. Cap. 2. ut supra constate videtur.

Nec solum a pecunia, sed etiam a quolibet alio munere manus Praelati avertere debent, iuxta illud Isaia 33. ubi de rectis iudicibus loquens, sed quod inquit: Qui excutit manus suas ab omni munere, iste in excelsis habitabit. Habetur etiam in Capite Statutum, de rescriptis, §. in super, verbo, Nullum munus, ubi Glossa inquit, quod triplex est munus: a manu, a lingua, ab obsequio: a quibus debent iudices abstinere. Munus a manu dicitur pecunia, a lingua favor, ab obsequio subjectio indebitè impensa: a quibus omnibus debent Visitatores abstinere, ut debite suo fungantur officio, & iustitia ad unguem observetur. De qua re videndus est D. Thom. 2. 2. quast. 50. art. 5. Ubi latissime agit de supra dicto triplici munere.

Puniri igitur a Religione Visitatores jure debent, si praeter ea, quae sunt necessaria pro visitatione, munera tam a Monialibus, quam a Religiosis, etiam sibi oblata acceperint.

His praemisissis, ac finito iudicio, ac examine culparum, juxta praedicta, Visitator, celebrato Capitulo, suam visitationem absolvat: si vero graviores culpae inveniantur, facta denunciatione juxta inferius dicenda, ad inquisitionem specialem, ad formationem processus statim descendat, neque visitationem absolvet: neque Capitulum culparum celebret, si bonum commune id praerequirat, nisi prius iudicè gravioribus culpis examinatis, ut illae in Capitulo publicè, si aliorum exemplum postulet, puniantur.

Verat hoc & similia Concilii Tridentinum.

Non solum pecunia, sed quodlibet aliud munus, triplex munus, species as-signatur.

Quomodo procedere debeat visitator iudicio finito ac examine.

Finis primi Tractatus.

T R A

IESU Spirit. II